

סוד ההכנה וההתכוונות לכל מצב בחיים

1 תפילת בית המדרש

יהי רצון מלפניך ה' אלוהי, שלא יארע דבר תקלה על ידי, ולא אכשל בדבר הלכה, וישמחו בי חברי, ולא אומר על טמא טהור ולא על טהור טמא, ולא אומר על מותר אסור ועל אסור מותר, ולא יכשלו חברי בדבר הלכה ואשמח בהם.

2 ברכות כט:

אמר ליה אליהו לרב יהודה אחוה דרב סלא חסידא: לא תרתח ולא תחטי, לא תרוי ולא תחטי וכשאתה יוצא לדרך המלך בקונך וצא! מאי המלך בקונך וצא? אמר רבי יעקב אמר רב חסדא זו תפלת הדרך

3 רש"י - לא תרתח ולא תחטי. לא תכעוס שמתוך הכעס אתה בא לידי חטא: לא

תרוי. לא תשתכר בייך: המלך. טול רשות:

4 עין איה דנג

מאי היא, תפלת הדרך. האדם צריך לשמור את מוסרו שקנה לו בעמלו בדעת וכשרון מכל רגשות רוח והסתערות הכוחות. כי כל הסתערות ומצב חדש מביא הריסה גם לכוחות המוסריים שכבר קנה. ע"כ ראוי וחובה לשמור מכעס, שהיא הסתערות, לבד איסורה בעצמה ואפילו במקום המותר, משום שלא תחטא. כי ההתרגשות מביאה לאיבוד ציורי המוסר שכבר קנה. וכמו כן ההשתכרות, אפילו אם איננה באופן מנוול, עכ"פ מביאה התרגשות שעלולה לאבד ציורי המוסר והיראה. ויותר מזה כל מצב חדש צריך שמירה, שעכ"פ מביא ציורים חדשים ורגשות חדשות, ע"כ אנו רואים הרבה אנשים שנפחת מדרגת מוסרם בחילוף מקומותיהם. ע"כ אפילו כשאתה יוצא לדרך תכין עצמך לקראת ההתרגשות והשינויים החדשים שתוכל הדרך להביא בצורך. ע"כ המלך בקונך וצא. להמשיך עליך ציורי יראה לאהבת ד' עם העמדת הכח המוסרי וההמשכה אל הטוב והמדות הטהורות גם במצב הנדידה של הדרך. וזאת היא עיקר מטרת תפילת הדרך, שעמה יחד תבא השמירה המעולה, כי ד' ישמור את יראיו.

5 ברכות השחר

ויהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שתרגילנו בתורתך. ותדביקנו במצותיך. ואל תביאנו לא לידי חטא. ולא לידי עברה ועון. ולא לידי נסיון. ולא לידי בזיון. ואל ישלוט בנו יצר הרע. והרחיקנו מאדם רע ומחבר רע. ודבקנו ביצר טוב ובמעשים טובים. וכף את יצרנו להשתעבד לך. ותנני היום ובכל יום לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני כל רואינו. ותגמלנו חסדים טובים: ברוך אתה ה' הגומל חסדים טובים לעמו ישראל:

6 ואל תביאנו... ולא לידי נסיון (עולת ראייה עמי' עז)

יש שהאדם כבר כבש לו את דרכו בחיים, והולך הוא לתומו ע"פ כל אותו המצב שהוא נתון בו, כבש כבר את המכשולים הטבעיים שבתכונותיו הנפשיות, עמד כבר נגד כל המפריעים הסובבים אותו בחברה, העמיד כבר את נקודת רצונו להשכיל ולהיטיב, אך לפעמים פתאום הוא מוצא את עצמו במצב חדש, בסביבה חדשה, בעולם חדש, נשטף מזרמים חדשים המתיצבים לעומתו, מה שלא עלו כלל על לבו שהם יבאו כנגדו. זהו תוכן הנסיון, שצריכים אז לחדש את כל מעמד החיים הרוחניים, ולהתאזר בגבורה חדשה מקורית ממבוע הנשמה, להיות נשאר עומד בקדושתו ומלא צביון תומתו. וזאת היא הבקשה שאנו מבקשים, שלא יביאנו ד' לידי נסיון, שלא תבא לידינו הפתעה חדשה בארחות חיינו, שלא יהיה לנו זמן ואפשרות להסתגל אליה ולכבוש לנו את מסלתה, באפן שנוכל ללכת בארח ישר ותמים, העולה למעלה כרצון ד' בשמירתו דרך תורתו ומצותיו אשר צוה אותנו לטוב לנו כל הימים.